

Krzyż w Biblii Świadców Jehowy??? (cz. 1)

dodane: 2013-09-13

Świadkowie Jehowy, obok ateistów, należą do najbardziej zagorzałych przeciwników krzyża. Nie byłoby w tym nic dziwnego, gdyby nie fakt, że sami uznawali do roku 1936 krzyż. Mało tego, aż do roku 1950 używali słowa 'ukrzyżowany', pomimo, że chodziło im o przybicie Jezusa do pała! Czy w Biblii Świadców Jehowy są ślady krzyża? Sami oceńmy.

Krzyż w Biblii Świadców Jehowy??? (cz. 1)

Temat zawarty w tytule omówimy w dwóch częściach artykułu. W obu zamieszczamy po dziesięć rozdziałów. Na końcu części drugiej umiejscawiamy też:

Dodatek 1. Justus Lipsius.

Dodatek 2. Kto wprowadził pał według Towarzystwa Strażnica?

Świadkowie Jehowy należą do najbardziej zagorzałych przeciwników krzyża. Podobnie jak niektórzy zajadli ateści krytykują krzyż na każdym kroku:

„Narzędzie, na którym Jezus zawisł i skonał, z pewnością nie zasługuje na bałwochwalczą cześć, raczej powinno budzić odrazę” (Strażnica Nr 10, 1995 s. 20).

„Krzyż w rzeczywistości wywodzi się z pogaństwa” („Czego naprawdę uczy Biblia?” 2005 s. 205).

„Jak w takim razie Jehowa zapatruje się na adorowanie krzyża, którego - jak się dowiedzieliśmy - używano w starożytności jako symbolu w kulcie fallicznym?” („Prowadzenie rozmów na podstawie Pism” 2001 s. 156; patrz też s. 155).

Ciekawe, że Świadkowie Jehowy podobnie odnoszą się do pała, który uznają za narzędzie na którym umarł Jezus:

„Pał egzekucyjny jest rzeczą, której trzeba nienawidzić, a nie czcić” („Upewnijcie się o wszystkich rzeczach” ok. 1957 cz. 2, s. 113);

„Wystawianie na pokaz pała egzekucyjnego jest niewłaściwe” (jw. s. 113).

Jednak aż do roku 1936 Towarzystwo Strażnica uznawało krzyż i twierdziło, że nie tylko Biblia, ale i „historia” go potwierdza:

„Że dziecko to narodziło się z panny Marji, w Betleemie wyrosło do stanu męskiego i następnie umarło na krzyżu w Jeruzalemie, dowodzi nie tylko fakt biblijny, ale nawet i historia świecka to potwierdza” („Pojednanie” 1928 s. 117).

„Krzyż Chrystusowy jest środkową prawdą planu Bożego, z którego wszelka nadzieja dla ludzkości promieniuje” („Harfa Boża” 1921, 1930 s. 142).

„Jezus wiernie wykonał to zlecenie i za to, że mówił prawdę, przybito go na krzyżu” („Sprawiedliwy Władca” 1934 s. 7).

„Gdy Chrystus Jezus umarł na krzyżu, ziemia zadrżała” („Wszechświatowa wojna bliska” 1935 s. 62).

„Od śmierci Jezusa na krzyżu do dnia dzisiejszego wybrał Bóg zastęp ludzi na swoich świadków i dał im sposobność okazania mu nieskazitelności i wierności przez naśladownictwo Jezusa” (Złoty Wiek 16.08 1936 s.

W angielskiej książce pt. *The Way to Paradise* (Droga do raju) wydanej w roku 1924 pokazano nawet na ilustracji czynność przybijania Jezusa do krzyża przez czterech żołnierzy rzymskich (s. 145).

Dopiero w roku 1936 Towarzystwo Strażnica odrzuciło krzyż i wprowadziło naukę o palu Jezusa. Choć jeszcze w sierpniu tamtego roku, jak widzieliśmy powyżej, pisano o krzyżu, to w listopadzie zakwestionowano już go (patrz ang. Złoty Wiek 04.11 1936 s. 72).

„W roku 1936 podano dowody, że Chrystus nie umarł na krzyżu wykonanym z dwu poprzecznych belek, lecz na palu” („Świadkowie Jehowy – głosiciele Królestwa Bożego” 1995 s. 200).

Jednak jeszcze, jakby z rozpędu, w roku 1938 użyto słowo „krzyż” w publikacjach Towarzystwa Strażnica:

„W chwili gdy Jezus umarł, nastąpiło wielkie trzęsienie ziemi. Rzymski setnik, który stał obok krzyża, zawołał: »Prawdziwie ten był Synem Bożym!«” (Strażnica 01.06 1938 s. 173).

„Jezus wystawiony był na taką radość prawie przed ukrzyżowaniem i dla tej przyczyny podjął krzyż [w ang. *cross*] (Do Żydów 12:2)” (Strażnica 15.02 1938 s. 56 [ang. 15.12 1937 s. 376]).

Pomimo tego, że w roku 1936 odrzucono u Świadków Jehowy „krzyż”, to jednak nadal posługiwano się prawie do roku 1950 zwrotem „ukrzyżowany”, ale na „drzewie”, a nie na „krzyżu”. Było to zapewne absurdalne i niefortunne określenie stosowane przez Towarzystwo Strażnica:

„przed swoim ukrzyżowaniem (...) umarł na drzewie, ukrzyżowany” („Faszyzm czy wolność” 1939 s. 49-50).

„Co najmniej przy jednej okazji, a możliwe i dwu, on ukazał się w kształcie w jakim był ukrzyżowany” („Prawda was wyswobodzi” 1946 [ang. 1943] s. 248).

Świadkowie Jehowy w tamtych latach nie mieli też żadnej Biblii, w której byłoby umieszczone słowo „pal” zamiast „krzyża”.

Dopiero po wydaniu w roku 1950 angielskiego Nowego Testamentu Towarzystwo Strażnica uporządkowało swoje nazewnictwo i zaczęło stosować określenie „przybity do pala”. W tej Biblii wszędzie w miejsce słowa „krzyż” wstawiono termin „pal” lub „pal męki”.

Krzyż według przekładów biblijnych Świadków Jehowy

Towarzystwo Strażnica postarało się dopasować swoją Biblię w kwestii pala do własnej wykładni. Zauważmy, wprawdzie w roku 1936 pojawiła się u Świadków Jehowy nauka o „palu”, a dopiero później w roku 1950 umieszczono to słowo w Piśmie Świętym. Ewidentnie więc Biblię dostosowano do nauk Towarzystwa Strażnica, a nie odwrotnie.

Miedzy innymi organizacja ta wprowadziła w swoim przekładzie swoiste określenie „pal męki”, które nie występuje w oryginale Pisma Świętego (patrz poniżej rozdział 4). Nawet gdybyśmy uznali, że słowo greckie *stauros* oznacza „pal”, to nie ma w oryginale Biblii frazy „pal męki”.

Towarzystwo Strażnica samo to częściowo potwierdza pisząc:

„»Pal męki« (gr. σταυρός [*stauròs*]; łac. *crux*)” („Chrześcijańskie Pisma Greckie w Przekładzie Nowego Świata” 1994 s. 417).

Poniżej przedstawiamy nasze zarzuty wobec Towarzystwa Strażnica, dotyczące jego Biblii oraz ślady związane z krzyżem występujące w tym przekładzie.

1) Towarzystwo Strażnica w *Dodatkach* w swej Biblii pisze:

„Wyrażenia »pal męki« użyto w Mateusza 27:40 w opisie stracenia Jezusa na Kalwarii, czyli Miejsu Czaszki. Nie ma żadnych dowodów na to, jakoby greckie słowo *stauròs* oznaczało w tym wypadku krzyż, który poganie już setki lat przed Chrystusem uważali za symbol religijny” („Chrześcijańskie Pisma Greckie w Przekładzie Nowego Świata” 1994 s. 417).

Tymczasem organizacja ta w swoim podręczniku podaje coś wręcz odwrotnego:

„W klasycznej greczyźnie słowo to oznaczało po prostu ustawioną pionowo belkę, czyli pal. Później zaczęto też nazywać tak pal egzekucyjny z belką poprzeczną” („Prowadzenie rozmów na podstawie Pism” 2001 s. 153).

W innym podręczniku Towarzystwo Strażnica wyjaśnia, że klasycy greki to okres dużo wcześniejszy niż czasy Jezusa:

„W wiekach od IX do IV p.n.e. trwał okres tak zwanej greki klasycznej” („Całe Pismo jest natchnione przez Boga i pożyteczne” 1998 s. 316).

Czy więc słowo greckie *stauros* nie mogło oznaczać w Biblii „krzyża”?

Przecież owo „później”, to czasy tuż przed Jezusem i okres życia Apostołów.

Towarzystwo Strażnica kwestionujące to, że słowo *stauros* oznacza „krzyż”, nigdy w swoich polskich i angielskich publikacjach i Bibliach nie podało jakim terminem określa się w grece „krzyż”. To milczenie jest znamienne i daje nam przypuszczenie, dlaczego ta organizacja tak postępuje. Chce ona po prostu przed nami ukryć, że *stauros*, to „krzyż” (patrz też rozdział 14, zamieszczony w części 2 tego artykułu).

Podobnie jest z łacińskim słowem *crux*, o którym Świadkowie Jehowy w swej Biblii piszą następująco:

„W słowniku języka łacińskiego opracowanym przez Lewisa i Shorta podano podstawowe znaczenie słowa *crux*: »drzewo, rama lub inne drewniane narzędzia egzekucji, na których palowano lub wieszano przestępców«. Wyraz ten dopiero później zaczął oznaczać »krzyż«.” („Chrześcijańskie Pisma Greckie w Przekładzie Nowego Świata” 1994 s. 419).

Tu także zgadzamy się, że słowo *crux* mogło, tak jak greckie *stauros*, mieć pierwotnie jedno znaczenie, ale z czasem, gdy wprowadzono karę ukrzyżowania, pojęcie terminu rozszerzyło się.

Dlatego być może Towarzystwo Strażnica napisało następująco:

„A zatem (...) krzyż nie jest pochodzenia »chrześcijańskiego«. Oczywiście to jeszcze nie znaczy, że Jezus nie mógł umrzeć na krzyżu. Niektórych ludzi tracono przez przybijanie ich do krzyża” (Przebudźcie się! Nr 11 z lat 1970-1979 s. 25).

2) Niekonsekwencją Towarzystwa Strażnica jest fakt wydawania jeszcze w roku 1942 Nowego Testamentu międzywierszowego (grecko-angielskiego) *The Emphatic Diaglott*, który zawiera słowo „krzyż”. Kto odrzucił w roku 1936 krzyż, nie powinien wydawać Biblii z „krzyżem”, skoro głosi już o „palu”.

Wydaje się, że Towarzystwo Strażnica nie tylko do roku 1942 wydawało *The Emphatic Diaglott*, ale i później. Czy godzi się, by wyznanie uznające krzyż za znak falliczny, nadal produkowało i rozprowadzało tekst, w którym mowa jest wielokrotnie o krzyżu?

O tym, że ciągle po roku 1942 rozprowadzano ten Nowy Testament świadczy wzrastający jego nakład:

„Od roku 1926 podjęto się ono nawet drukowania Biblii na własnych maszynach drukarskich. Biblia »The Emphatic Diaglott«, do której Towarzystwo ma prawa autorskie i płyty drukarskie, została po raz pierwszy wydrukowana na własnych maszynach drukarskich w roku 1926. Odtąd wydrukowano jej 166 244 egzemplarzy” (Strażnica Nr 4, 1962 s. 10).

„Najpierw opublikowano *The Emphatic Diaglott*, którego formy drukowe należały do Towarzystwa już od 24 lat. W grudniu roku 1926 przekład ten wyszedł spod maszyny płaskiej w drukarni Towarzystwa przy Concord Street w Brooklynie. Do tej pory wyprodukowano 427 924 egzemplarze tej Biblii” („Świadkowie Jehowy – głosiciele Królestwa Bożego” 1995 s. 607).

Prócz tego alfabetyczny spis słów biblijnych zamieszczony na końcu tego przekładu uczy o krzyżu:

CROSS, a kind of gibbet made of pieces of wood placed transversely, whether crossing at right angles, one at the top of the other, T, or below the top, †, or diagonally, X, on which criminals were executed (The Emphatic Diaglott 1942 s. 881).

Czyżby organizacja ta nie wiedziała, że wydając i rozpowszechniając ten przekład potwierdza 'niechcący' krzyż?

A może dla Towarzystwa Strażnica ważniejsze były pieniądze uzyskane ze sprzedaży tego przekładu? Wszak w reklamówce *The Emphatic Diaglott*, zamieszczonej na końcu innej Biblii, widnieje cena 3,5 dolara (patrz *The Kingdom Interlinear Translation of the Greek Scriptures* 1985 s. 1180).

3) Towarzystwo Strażnica w tekstach Dz 5:30, 10:39, 13:29, Ga 3:13 i 1P 2:24 umieszcza w swej Biblii słowo „pal” (w ang. *stake*), zamiast „drzewo”. Tymczasem występujący w tych wersetach grecki termin *xylon* tłumaczy ono w swym przekładzie międzywierszowym na angielski termin *wood* (drzewo) (patrz *The Kingdom Interlinear Translation of the Greek Scriptures* 1985).

Mało tego, w przypisach w swej angielskiej wersji podaje, że można w tych wersetach użyć słowa *tree* (drzewo) (patrz *New World Translation of the Holy Scriptures - With References* 1984).

Ciekawe, że poprzedni przekład międzywierszowy, wydawany przez Towarzystwo Strażnica, w tekstach Dz 5:30, 10:39 i 13:29 oddawał greckie słowo *xylon* poprzez angielski termin *cross* (krzyż), a we fragmentach Ga 3:13 i 1P 2:24 przez słówko *tree* (drzewo) (patrz *The Emphatic Diaglott* 1942).

Czy greckie słowo *xylon* potwierdza termin „pal”?

Owszem, filologicznie może uzasadniać, ale nie musi, gdyż termin ten równie dobrze może określać „krzyż”.

Słownik Grecko-Polski pod redakcją Z. Abramowiczówny (Warszawa 1962, hasło: *xylon*) podaje następujące znaczenia słowa *xylon*:

- „1. drewno, zarówno opałowe, jak budulec (...) kantówki (...)
2. *pl.* rynek drzewny (...)
3. *sg.* kawał drzewa, belka, kłoda, drąg (...) łyżka z drzewa figowego (...) kołek, dźwignia, lewar (...) grzęda (...)
4. kij, pałka, maczuga (...)
5. *narzędzie kary*, dyby drewniane (...) dyby o pięciu otworach *na kark, ręce i nogi* (...) szubienica (...) krzyż, *NT*, *pal*, *ALEX* (...)
6. ława, stół, *zwł. wekslarza* (...)
7. *siedzenie w teatrze ateńskim* (...)
8. *medic.* ława chirurgiczna (...)
9. drzewo *rosnące* (...)
10. *met.* o osobach, nieczuły, głuchy jak pień (...)” (t. III, s. 231-232).

Widzimy z powyższego, że na przykład „dyby”, podobnie jak „krzyż”, składają się z przynajmniej dwóch belek, więc nie jest prawdą to, że słowo *xylon* musi zawsze oznaczać pojedynczą belkę (patrz ilustracja dyb zamieszczona w Strażnicy Rok XCII [1971] Nr 18 s. 5).

Również Świadkowie Jehowy zacytowali powyższy słownik:

„Warto zaznaczyć, że w Biblii użyto także słowa *ksýlon* na określenie narzędzia, którym się posłużono do tego celu. *Słownik grecko-polski* Zofii Abramowiczówny podaje następujące znaczenie tego słowa: »drewno, zarówno opałowe, jak budulec, (...) kawał drzewa, belka, kłoda, drąg, (...) kij, pałka, maczuga, (...) krzyż, *N[owy] T[estament]*; *pal*, (...) drzewo *rosnące*« (Warszawa 1962, t. 3, ss. 231, 232)” („Prowadzenie rozmów na podstawie Pism” 2001 s. 153).

W związku z tym, że słowo *xylon* oznacza również krzyż, wielu biblistów tak też oddało ten grecki termin w swoich przekładach biblijnych:

Nowy Testament ks. Dąbrowskiego - Dz 13:29, 1P 2:24;

Biblia Tysiąclecia - Dz 13:29;

Biblia Poznańska - Dz 5:30, 13:39;

Jeśli chodzi o fragment Ga 3:13 („Przeklęty każdy zawieszony na palu”) z Biblii Świadków Jehowy, to on nie jest żadnym argumentem przeciwko krzyżowi. Apostoł w nim cytuje słowa z tekstu Pwt 21:23, które mówią o „drzewie” (*xylon* w Septuagincie i *xylon* w Ga 3:13). Wiadomo zaś, że Jezus umierał według procedur rzymskich, a nie żydowskich (według tekstu Pwt 21:23), więc „drzewo” dla Apostoła określało „krzyż”, który był właśnie z drzewa. Słowo „pal” w tym wypadku jest interpretacją Świadków Jehowy.

Interesujące jest to, że gdy Towarzystwo Strażnica uznawało jeszcze krzyż, to nie miało żadnych skrupułów z utożsamianiem go z „drzewem” z tekstu Ga 3:13 i Pwt 21:23:

„Sposób śmierci Zbawiciela z góry był ustalony w żydowskim przepisie karnym dla umyślnych grzeszników. W zakonie żydowskim było napisane: »Przekleństwem Bożem jest ten, który na drzewie wisi.« (5 Mojżeszowa 21:23, tł. ang.) Śmierć Jezusa na krzyżu czyli na drzewie uwolniła Żydów od tego przekleństwa” („Rząd” 1928 s. 119-120).

„Z punktu zapatrywania żydowskiego, to każdy człowiek był grzesznikiem i przeklętym w oczach Bożych, który zawisnął na krzyżu, albowiem w zakonie było napisane: »Przeklęty każdy, który wisi na drzewie.« (5 Mojżeszowa 21:23; Galatów 3:13)” („Stworzenie” 1928 s. 259-260; patrz też „Pojednanie” 1928 s. 212-213).

Odnosnie słowa *xylon* w Septuagincie Towarzystwo Strażnica w swej Biblii napisało następująco:

„W *LXX* wyraz *ksýlon* występuje w Ezdrasza 6:11 (2 Ezdrasza 6:11) i oznacza belkę, na której miał zawisnąć człowiek łamiący prawo” („Chrześcijańskie Pisma Greckie w Przekładzie Nowego Świata” 1994 s. 418).

W jednej z publikacji narzucono już dodatkowo interpretację, że „belka” (tak ma tekst aramejski), to „słup”:

„Oczywiście chodziło tu o zwykłą »belkę«, a więc słup” (Strażnica Rok CVIII [1987] Nr 23 s. 22).

Pomimo tego Biblia Świadków Jehowy zawiera słowo „belka”:

Ezd 6:11 – „że ktokolwiek przekroczy to postanowienie, temu zostanie wyrwana z domu belka i będzie na niej zawieszony” („Pismo Święte w Przekładzie Nowego Świata” 1997).

Warto zauważyć, że kara, o której mówi tekst Ezd 6:11, była wymierzana przez Persów (Ezd 6:12), którzy tak jak Rzymianie krzyżowali. Ten rodzaj przybicia do narzędzia kary najlepiej ukazuje *Biblia Poznańska*:

Ezd 6:11 – „kto przekroczy ten rozkaz, ma być wyrwana belka z jego domu, on zaś sam przybity do niej i powieszony”.

Skazany więc najpierw miał być przybity do poziomej belki, a później umiejscawiano ją na słupie lub drzewie.

Również Jezus mógł wpierw zostać przybity do belki, która później wraz z pionowym słupem utworzyła krzyż.

4) Towarzystwo Strażnica w tekstach Mt 10:38, 16:24, 27:32, 40, 42; Mk 8:34, 15:21, 30, 32; Łk 9:23, 14:27, 23:26; J 19:17, 19, 25, 31; 1Kor 1:17-18; Ga 5:11, 6:12, 14; Ef 2:16; Flp 2:8, 3:18; Kol 1:20, 2:14; Hbr 12:2 umieszcza w swej Biblii określenie „pal męki” (w ang. *torture stake*). Tymczasem występujący w tych fragmentach grecki termin *stauros* tłumaczy ono w swym przekładzie międzywierszowym na angielski jednym termin *stake* (pal). Nie ma tam słowa „męki” (patrz *The Kingdom Interlinear Translation of the Greek Scriptures* 1985). Natomiast w miejscach, w których jest mowa w innych Bibliach o „ukrzyżowaniu” Towarzystwo Strażnica oddaje to słowo samym terminem „pal”, bez uzupełnienia określeniem „męki” (np. „zawisł na palu” Mt 26:2; jest dziesiątki takich fragmentów, np. Mt 27:22-23, 26, 31, 35, 38, 44). Używanie dwóch słów „pal męki” nie jest w pełni zgodne z zasadą Towarzystwa Strażnica oraz z zapewnieniem o „dosłowności” przekładu:

„W miarę możliwości w *Przekładzie Nowego Świata* starano się przypisać każdemu słowu oryginału greckiego jedno odpowiadające mu słowo polskie” („Chrześcijańskie Pisma Greckie w Przekładzie Nowego Świata” 1994,

„Świadkowie Jehowy chcieli mieć przekład, który by uwzględniał rezultaty najnowszych prac naukowych, pozostawał wolny od wpływu poglądów i tradycji chrześcijaństwa i był tłumaczeniem dosłownym, wiernie oddającym treść oryginału” („Świadkowie Jehowy - głosiciele Królestwa Bożego” 1995 s. 609).

„Dlatego, że jest to przekład na współczesny, zrozumiały język, **a poza tym tłumacze trzymali się ściśle oryginału**” („Prowadzenie rozmów na podstawie Pism” 2001 s. 262).

Czy prawdziwe są zatem słowa, że tłumacze „trzymali się ściśle oryginału” dodając słowo „męki”?

5) Najbardziej widoczny jest brak „dosłowności” (patrz powyżej ich zapewnienia) w tłumaczeniu w kwestii greckiego słowa *stauros*, które przez prawie wszystkie Biblie oddawane jest jako „krzyż”. Chodzi nam tu o porównanie oryginalnego tekstu greckiego z nowogreckim *Przekładem Nowego Świata*.

Otóż wszędzie tam, gdzie w oryginalnym tekście greckim występuje słowo *stauros*, to Towarzystwo Strażnica oddało je w swym przekładzie nowogreckim *Nowego Świata* jako *xylon* (dosłownie *xylu basanizmu*), które inne Biblie oddają po polsku jako „drzewo”, a Świadkowie Jehowy jako „pal” („pal męki”). Warto porównać np. teksty Mt 10:38, 16:24, 20:19, 23:34, 26:2, 27:26. itd. (patrz *The Kingdom Interlinear Translation of the Greek Scriptures* 1985 i greckie „Chrześcijańskie Pisma Greckie w Przekładzie Nowego Świata” 1993). Czy to jest „dosłowność” tłumaczenia, skoro zmienia się słowa greckie?

Dlaczego więc przekład Świadków Jehowy nie jest „dosłowny”? Otóż dlatego, że oni tłumaczą tekst Biblii na języki narodowe nie z oryginału, ale z języka angielskiego (!):

„Wydania w innych językach są oparte na przekładzie angielskim” („Prowadzenie rozmów na podstawie Pism” ed. 1991 s. 260; ed. 2001 s. 259).

Z tego powodu zamiast słowa *stauros* znalazł się w przekładzie greckim *Nowego Świata* termin *xylon*, który jest u Świadków Jehowy odpowiednikiem słowa „pal”.

Widzimy więc, że Świadkowie Jehowy ‘tłumaczenia’ Biblii na język grecki z greki dokonali jakby pośrednio. To znaczy wpiery przetłumaczyli tekst z oryginalnej greki na język angielski, a później z angielskiego na grecki współczesny. Czy to jest według Świadków Jehowy „dosłowność” przekładu?

Towarzystwo Strażnica zapewne wiedziało, że każdy Grek, widząc w *Przekładzie Nowego Świata* słowo *stauros*, rozumiałby je jako „krzyż”. Zmiana *stauros* na *xylon* wprowadza zamieszanie i dezorientację czytelnika, któremu można wmówić „drzewo”, to znaczy „pal”.

Widzimy z powyższego, że Biblii Świadków Jehowy można zarzucić brak deklarowanej „dosłowności” i zafałszowanie oryginalnego tekstu.

6) Towarzystwo Strażnica w swojej Biblii, dla potwierdzenia „pala”, próbuje powoływać się na jeden z przekładów biblijnych. Jest to jedyne Pismo Święte, do którego odwołuje się ta organizacja:

„Dlatego *Pismo Święte w Przekładzie Nowego Świata* w Ewangelii według Mateusza 27:40-42 oraz w innych miejscach, gdzie występuje *stauros*, słusznie używa wyrażenia »pal męki«. Podobnie Komentarz żydowski do Nowego Testamentu, wydany po polsku przez katolicką oficynę »Vocatio«, konsekwentnie posługuje się określeniem »pal egzekucyjny« bądź »pal«” (Strażnica 01.03 2011 s. 19).

Jednak autor cytowanego komentarza zupełnie nie zgadza się ze Świadkami Jehowy (choć używa słowa „pal”), bo pisze w nim następująco:

„Pal egzekucyjny, gr. *stauros*, tłumaczone zwykle jako »krzyż«. Był to drewniany pionowy pal z poprzeczną belką, bardziej w kształcie dużej litery T niż dzisiejszego symbolu chrześcijańskiego, używany przez Rzymian do egzekucji przestępców, którzy nie byli obywatelami rzymskimi (...). Jednakże w Izraelu pod rzymską okupacją publiczne ukrzyżowania były powszechne: skazaniec niósł poprzeczną belkę z pala, na którym miał być uśmiercony (...) Pseudochrześcijańska sekta zwana Świadkami Jehowy naucza, że Jezus umęczono na prostym słupie bez poprzecznej belki. Moje tłumaczenie słowa *stauros* jako »pal egzekucyjny« ma charakter funkcjonalny, nie zaś symboliczny. (...) Bogaty materiał archeologiczny i historyczny potwierdza fakt, że rodzaj pala egzekucyjnego używanego na terenie Izraela miał poprzeczną belkę (łac. *patibulum*) i że właśnie ją skazaniec, a zatem i Jezus, musiał nieść na miejsce kaźni” („Komentarz żydowski do Nowego Testamentu” D. H. Stern, Warszawa 2004, s. 57-58).

7) W Biblii Towarzystwa Strażnica są ślady dotyczące krzyża. Oto teksty biblijne i przypisy do nich z angielskiego przekładu:

Rdz 40:19 – „Za trzy dni faraon podniesie twoją głowę i zawiesi cię na palu” („Pismo Święte w Przekładzie Nowego Świata” 1997).

Or, “timber.” Lit., “wood.” Gr., *xy'lou*; Lat., *cru'ce* (from *crux*) (*New World Translation of the Holy Scriptures - With References* 1984).

Rdz 41:13 – „Mnie przywrócono na mój urząd, a tamtego powieszono” („Pismo Święte w Przekładzie Nowego Świata” 1997).

“Him he hanged,” M; LXX, “that one was hanged”; Vg, “that one was hanged on a torture stake [Lat., *cru'ce* (from *crux*)].” (*New World Translation of the Holy Scriptures - With References* 1984).

Joz 8:29 – „I zawiesił króla Aj na palu aż do pory wieczornej; a gdy miało zająć słońce, Jozue wydał nakaz i wtedy zdjęto z pala zwłoki” („Pismo Święte w Przekładzie Nowego Świata” 1997).

“The stake.” Lit., “the tree (wood).” Heb., *ha-'ets*; Gr., *xy'lou*; Lat., *cru'ce*. (*New World Translation of the Holy Scriptures - With References* 1984).

Nieuczciwością Towarzystwa Strażnica jest to, że nie podało, iż w tekście Joz 8:29, przy pierwszym słowie „pal”, padają w Septuagincie greckie słowa *xylu didymu*, a nie tylko *xylon*. One zaś oznaczają „podwójne drzewo”, co jest tłumaczone jako „krzyż”. Organizacja ta daje przypis tylko do drugiego słowa „pal”, a w nim występuje rzeczywiście tylko termin *xylou* (patrz *Septuaginta* t. I-II dr A. Rahlfs, Stuttgart 1979).

Słusznie więc w tym wersecie ks. J. Wujek użył słowa „krzyż” w swym przekładzie w tekście Joz 8:29, tłumacząc ten fragment z Wulgaty, która oddaje tekst za Septuagintą (także we fragmentach Rdz 40:19, 41:13, 2Sm 21:6). Nie jest to jednak jakaś nowość, bo tak rozumiał to na przykład Orygenes (ur. 185), który o tekście Joz 8:29 pisał następująco:

„Króla miasta Aj można porównać z diablem. Warto się dowiedzieć, w jaki sposób został on ukrzyżowany na podwójnym drzewie. Krzyż Pana naszego Jezusa Chrystusa był »podwójny«.” („Homilie o Księdze Jozuego” 8:3).

Ciekawe jest to, że starsze angielskie przekłady Towarzystwa Strażnica miały w przypisie do tekstu Joz 8:29 greckie słowa *xylon didymon*, LXX (patrz *New World Translation of the Hebrew Scriptures, Volume I*, 1953; *New World Translation of the Holy Scriptures* 1971). Później, jak widać, usunięto je. Być może jako niewygodne, bo mówiące o „krzyżu”.

8) Towarzystwo Strażnica zwalcza naukę o krzyżu, jako pogańskim znaku, a jednak w swej angielskiej Biblii w przypisie podaje, że wspomniany w tekście Ez 9:4 „znak” miał kształt krzyża:

Lit., “you must mark a mark.” The Heb. word for the noun “mark” is *taw*, the last letter of the Heb. alphabet, which was anciently a cross mark (*x*). (*New World Translation of the Holy Scriptures - With References* 1984).

Ciekawe, że starsze przekłady angielskie Towarzystwa Strażnica, miały inne dodatkowe słowa w końcówce w przypisie do tekstu Ez 9:4, które w tłumaczeniu wyglądają następująco:

„Hebrajskim słowem odpowiadającym rzeczownikowi »znak« jest *taw*, i ta nazwa została nadana ostatniej literze alfabetu hebrajskiego, którą jest starożytny znak krzyża (*x*). Lecz to nie znaczy, że »znak« lub *taw* na czole był krzyżem” (*New World Translation of the Hebrew Scriptures, Volume V*, 1960; *New World Translation of the Holy Scriptures* 1971).

Być może powodem usunięcia z nowszego przekładu słów „lecz to nie znaczy, że »znak« lub *taw* na czole był krzyżem” były fakty, które przeczyły nauce Towarzystwa Strażnica. Otóż na nagrobkach i ossuariach na cmentarzach żydowskich z okresu przed pojawieniem się chrześcijaństwa widnieją znaki: T lub +, którymi Żydzi oznaczali sprawiedliwych (ilustracje patrz „Krzyż Chrystusa. Od znaku i figury do symbolu i metafory” S. Kobielus s. 218-219).

Również z tego powodu, jak podaje S. Kobielus, „W czasach Chrystusa eseneńczycy (...) nosili na czołach znak z Księgi Ezechiela” (jw. s. 220). Opisuje to „Dokument Damasceński” (I w. przed Chr.) rękopis B (4Q265 kol. 19).

Ciekawe jest też to, że kiedyś komentując tekst Ez 9:4 Towarzystwo Strażnica też pisało o krzyżu:

„»Uczynił znak«, literalnie »Postaw >ław< na czołach«. »Taw« jest dwudziestą drugą literą Żydowskiego alfabetu, która miała kształt krzyża (+)” („Dokonana Tajemnica” 1925 [ang. 1917, 1926] s. 471).

9) Towarzystwo Strażnica w swej Biblii twierdzi, że słowo *stauros* pochodzi od określeń: „ogrodzić słupami”, „otoczyć ostrokołem, palisadą” („Chrześcijańskie Pisma Greckie w Przekładzie Nowego Świata” 1994 s. 418). Zauważmy jednak, że w Biblii Świadków Jehowy padają słowa: „palisada” (Iz 29:3) i „zaostrzone pale” (Łk 19:43), ale w obu wypadkach tekst grecki ma w tych miejscach słowo *charaka* (patrz *The Kingdom Interlinear Translation of the Greek Scriptures* 1985; por. „Wielki Słownik Grecko-Polski Nowego Testamentu” ks. R. Popowski; *charaks* - palisada, ostrokół, częstokół). Widać więc, że w Biblii słowo „palisada” nie ma nic wspólnego z terminem *stauros*.

10) Towarzystwo Strażnica na poparcie tego, że greckie słowo *stauros* oznacza „pal”, powołuje się w swym przekładzie na taką oto wypowiedź:

„Po przedstawieniu wielu dowodów H. Fulda sformułował następujący wniosek: »Jezus umarł na zwykłym palu egzekucyjnym; przemawia za tym: (...) liczne wypowiedzi dawnych ojców kościoła«” („Chrześcijańskie Pisma Greckie w Przekładzie Nowego Świata” 1994 s. 419).

Niekonsekwencją tej organizacji jest fakt, że nie przytoczyła ani jednej wypowiedzi tych „licznych wypowiedzi dawnych ojców kościoła”!

Mało tego, Towarzystwo Strażnica przynajmniej częściowo zaprzecza tym słowom pisząc:

„W Nowym Testamencie nie można znaleźć żadnych stanowczych danych o rodzaju krzyża, na którym umarł Jezus. Jedynie pisarze kościelni po Justynie Męczenniku wskazują na złożony, czteroramienny krzyż jako narzędzie męki Chrystusa»” (Strażnica Nr 9, 1958 s. 16).

Ciekawe, że w innej swej publikacji Towarzystwo Strażnica przytacza słowa Justyna Męczennika o „ukrzyżowaniu” i „krzyżu”:

„Jakieś sto lat po śmierci Jezusa powstało dzieło zatytułowane *Apologia. Dialog z Żydem Tryfonem*. Jego autor, Justyn Męczennik, napisał: »Wybraliście [Żydzi], jak już powiedziałem, według uznania swego mężów i rozestaliście ich po całym świecie, by głosili, że powstała herezja bezbożna i niegodziwa skutkiem obłędu jakiegoś Jezusa Galilejczyka. Myśmy go wprawdzie ukrzyżowali, mówili, ale uczniowie jego nocą wykradli go z grobu, gdzie go po zdjęciu z krzyża pochowano«” („Biblia – słowo Boże czy ludzkie” 1992 s. 79; por. inne słowa Justyna o „Ukrzyżowanym” – Strażnica Nr 12, 1970 s. 20).

Oto jedna tylko wypowiedź z II wieku Ireneusza z Lyonu (130-202), która ewidentnie wskazuje na krzyż i przeczy słowom przytaczanym przez Towarzystwo Strażnica:

„Właściwa forma krzyża także ma pięć końców. Dwa w pionie, dwa w poziomie i jeden w środku. Na tym ostatnim osoba wsparta jest będąc przymocowaną na gwoździach” („Przeciw herezjom” 2:24,4).

Ale powróćmy do cytowanego przez Towarzystwo Strażnica H. Fuldy, przeciwnika krzyża. Interesujące jest to, że przytaczając te same fragmenty jego dzieła z roku 1878 organizacja Świadków Jehowy podaje różne strony swoich cytatów w swoich poszczególnych Bibliach i publikacjach:

Pages 156, 339 (*New World Translation of the Christian Greek Scriptures* 1950, 1952 s. 771; *The Kingdom Interlinear Translation of the Greek Scriptures* 1969 s. 1157; *New World Translation of the Holy Scriptures* 1971 s. 1361);

pp. 109, 219, 220 (*New World Translation of the Holy Scriptures - With References* 1984 s. 1578; *The Kingdom Interlinear Translation of the Greek Scriptures* 1985 s. 1150; *Neue-Welt-Übersetzung der Heiligen Schrift mit Studienverweisen* 1986 s. 1642; „Chrześcijańskie Pisma Greckie w Przekładzie Nowego Świata” 1994 s. 418);

nie podano numerów stron (Strażnica Nr 9, 1958 s. 16 [ang. 15.03 1957 s. 166]; Przebudźcie się! Nr 11 z lat 1970-1979 s. 26 [ang. 22.09 1974 s. 28]; „Czego naprawdę uczy Biblia?” 2005 s. 205).

Czy to jest wiarygodność dowodzenia i przytaczania cytatów przez Towarzystwa Strażnica?

W części drugiej będziemy kontynuować omawianie tego tematu.

Włodzimierz Bednarski

źródło: <https://www.apologetyka.info/swiadcowie-jehowy/przeklad-nowego-swiata-biblia-sw/krzyz-w-biblii-swiadow-jehowy-cz-1,653.htm>